I. AUGUSTINUS ad Pſalmum 108 [d]. [c. an. 415. *in Africa.*]

[d] Et Proſper, *ibid.*

SI Judas teneret illud, ad quod vocatus eſt; nullo modo ad eum vel ſua præterita, vel parentum iniquitas pertineret. Sed quia non tenuit adoptionem in familia Dei, ſed iniquitatem vetuſti generis potiùs elegit; redit iniquitas patrum ejus in conſpectu Domini, ut in eo etiam ipſa [e] puniretur: & peccatum matris ejus non deleretur. *Item Rabanus.* §. 1. Tradidit [f] cum tortoribus, &c.] Conſiderandum eſt, quod dicit: [univerſum debitum:] quia non ſolùm peccata, quæ poſt Baptiſmum homo egit, reputabuntur ei ad pœnam; verùm etiam peccata originalia, quæ in Baptiſmo ei dimiſſa ſunt.

[e] ipſe. *orig.*
[f] *Sent.* 4. *diſt.* 22.

II. *Item* GREGORIUS lib. 4. Dialog. *c.* 60. [an. 593. *Romæ.*]

[g] *Sent. ibid.*

CONſtat [g] ex dictis Evangelii, quòd ſi hoc, quod in nos delinquitur, ex corde non dimittimus; & illud rurſus exigitur, quod nobis jam per pœnitentiam dimiſſum fuiſſe gaudebamus.

III. *Item* AUGUSTINUS in homilia quinquageſima de verbis Domini. [forte c. an. 415. *in Africa.*]

DIxit [h] Dominus [i]: *Dimitte, & dimittuntur tibi:* ſi ego prior dimiſi, dimitte vel poſteà. Nam ſi non dimiſeris; revocabo te, & quidquid tibi dimiſeram, replicabo tibi.

[h] Dicit illi Deus. *orig. Luc.* 6.
[i] Sententia, non verba.

IV. *Item* IBIDEM [k]. [forte c. an. 415. *ibid.*]

QUi Divini [l] beneficii oblitus ſuas vult vindicare injurias; non ſolum de futuris peccatis veniam non merebitur: ſed etiam præterita, quæ jam ſibi dimiſſa credebat, ad vindictam ei replicabuntur.

[l] *Sent. ibid.*

V. *Item* BEDA ſuper Lucam, *lib.* 4. *c.* 48. [c. an. 720. *in Anglia.*]

REvertar [m] *in domum meam, unde exivi:* timendus eſt iſte verſiculus, non exponendus: ne culpa, quam in nobis extinctam credebamus, per incuriam nos vacantes opprimat.

[m] *Sent. ibid.*

VI. IDEM ibidem. [c. an. 720. *ibid.*]

QUæcumque [n] enim [o] poſt Baptiſma, ſive pravitas hæretica, ſeu mundana cupiditas arripuerit; mox omnium proſternet in ima vitiorum.

[n] *al.* Quemcumque.
[o] *Sent. ibid.*

VII. *Item* AUGUSTINUS, in libro Quæſtionum Deuteronomii, *q.* 42. [forte c. an. 410. *in Africa.*]

PEccatum, quod ex Adam contrahitur [p], temporaliter redditur: quia omnes propter hoc moriuntur; non autem in æternum eis, qui fuerint per gratiam ſpiritaliter regenerati, in eàque permanſerint uſque in finem.

[p] *al.* trahitur.

GRATIAN. 2. *Pars.* „ EORUM verò, qui ſunt ſententiam ſequuntur, alii dicunt [q], quòd peccata reditura dimittuntur ſecundùm juſtitiam, ſed non ſecundùm præſcientiam Dei: ſicut nomina Diſcipulorum, qui retrò abierunt, erant ſcripta in libro vitæ propter juſtitiam, cui deſerviebant, non ſecundùm præſcientiam, quæ in numero ſalvandorum eos non habebat. Sic à latere Dei [r] dicuntur mille caſuri, & decem millia à dextris ejus; quos tamen Divina præſcientia numquam ſuis adnumeraverat. Hinc etiam Dominus ait Moyſi [s]: *Si quis peccaverit ante me, delebo eum de libro vitæ* [t]: ut ſecundùm juſtitiam Judicis ille peccando dicatur deleri, qui ſecundùm præſcientiam numquam fuerat adſcriptus.

„ §. 1. Hinc Auguſtinus in Epiſtola ad Corinthios [u]: [Sed non in pluribus eorum beneplacitum eſt Deo: eſt in aliquibus. Communia omnibus ſunt omnia Sacramenta, ſed non communis gratia: ita & nunc Baptiſmus eſt communis, ſed non virtus Baptiſmi.] §. 2. Verùm hoc de ficte accedentibus, vel de his, qui extra Eccleſiam baptizantur, intelligitur: qui Sacramenti quidem integritatem accipiunt, virtutem verò ejus minimè aſſequuntur. Parvulis verò, vel adultis plena fide accedentibus omnia [y] peccata remittuntur, etſi aliquando receſſuri à bono in malum ſint finituri. Unde

¶ CORR. ROM.] *In Epiſtola ad Corinthios.*] Hæc ſunt apud Bedam in Comm. *c.* 10. *Epiſt.* 1. ad Corinthios ex B. Auguſtino in *Pſalmum* 77. & copioſiùs apud illos exponuntur.

[q] B. Ambroſius lib. 9. Comm. in Epiſtolam ad Romanos, in illa Verba *Jacob dilexi*, & Gloſſa ord. ibidem, ad *oſtenderet divitias.*
[r] *Pſal.* 90.
[s] *Exod.* 32.
[t] meo. *orig.*
[u] 1. *Cor.* 10.
[x] 3. *Pars.*
[y] *Sent.* 4. *diſt.* 4. *al.* omnino.

VIII. AUGUSTINUS in libro de Correptione & Gratia, *c.* 8. & 9. [c. an. 427. *ibid.*]

SI ex bono [z] in malum deficiente bona voluntate moriuntur; reſpondeant, ſi poſſunt, cur illos Deus, cùm fideliter, & piè viverent, non tunc de vitæ hujus periculis rapuit [a], ne malitia mutaret intellectum eorum, aut ne fictio deciperet animas eorum. Utrùm hoc in poteſtate non habuit? an eorum mala futura neſcivit? Nempe nihil horum niſi perverſiſſimè, atque inſaniſſimè dicitur. Cur ergo non fecit? Reſpondeant, qui nos irrident, quando in talibus rebus exclamamus, *quàm inſcrutabilia* [b] *ſunt judicia ejus, & inveſtigabiles viæ ejus.* Neque enim hoc non donat Deus, quibus voluerit: aut verò Scriptura illa mentitur, quæ de morte velut immatura hominis juſti ait [c]: *Raptus eſt, ne malitia mutaret intellectum ejus, aut ne fictio deciperet animam ejus.* Cur igitur hoc tam magnum beneficium aliis dat, aliis non dat Deus? apud quem non eſt iniquitas, neque acceptio perſonarum, & in cujus poteſtate eſt, quamdiu quiſque in hac vita maneat, quæ tentatio [d] dicta eſt ſuper terram? Sicut ergo coguntur fateri, donum Dei eſſe, ut finiat homo vitam iſtam, antequam ex bono mutetur in malum; cur autem aliis donetur, aliis non donetur, ignorant; ita donum Dei eſſe in bono perſeverantiam ſecundùm Scripturas (de quibus teſtimonia multa jam poſui) fateantur nobiſcum, & cur aliis detur, aliis non detur, ſine murmure adverſus Deum dignentur ignorare nobiſcum. §. 1. Nec nos moveat [e], quòd filiis ſuis quibuſdam Deus non dat iſtam perſeverantiam. Abſit enim, ut ita eſſet, ſi de illis Prædeſtinatis eſſent, & ſecundùm propoſitum vocatis, qui verè ſunt filii promiſſionis. Nam iſti cùm piè vivunt, dicuntur filii Dei: ſed quoniam victuri ſunt impiè, & in eadem impietate morituri; non eos dicit filios Dei præſcientia Dei. Sunt enim filii Dei, qui nondum ſunt nobis, & ſunt jam Deo: de quibus ait Evangeliſta Joannes [f]: *quia Jeſus erat moriturus pro gente, & non tantum pro gente, ſed etiam, ut filios Dei diſperſos congregaret in unum:* quod utique credendo futuri erant per Evangelii prædicationem: & tamen antequam eſſet factum, jam filii Dei erant in memoriali patris ſui inconcuſſâ ſtabilitate conſcripti. Et ſunt rurſus quidam, qui filii Dei propter ſuſceptam vel temporaliter gratiam dicuntur à nobis, nec ſunt tamen Deo: de quibus ait idem Joannes [g]: *Ex nobis exierunt, ſed non erant ex nobis: quòd ſi fuiſſent ex nobis, manſiſſent utique nobiſcum:* non ait, ex nobis exierunt, ſed quia non manſerunt nobiſcum, jam non ſunt ex nobis, verùm ait: *ex nobis exierunt, ſed non erant ex nobis:* hoc eſt & quando videbantur ex [h] nobis, non erant ex nobis. Et tamquam ei diceretur, unde id oſtendis? *Quòd ſi fuiſſent,* inquit, *ex nobis, permanſiſſent utique nobiſcum.* Filiorum Dei vox eſt: Joannes loquitur in filiis Dei præcipuo loco conſtitutus. Cùm ergo filii Dei dicunt de his, qui perſeverantiam non habuerunt; *ex nobis exierunt, ſed non erant ex nobis:* & addunt, *quòd ſi fuiſſent ex nobis, permanſiſſent utique nobiſcum:* quid aliud dicunt, niſi, non erant filii, etiam quando erant in profeſſione, & nomine filiorum? non quia juſtitiam ſimulaverunt, ſed quia in ea non permanſerunt. Neque enim ait; nam, ſi fuiſſent ex nobis, veram, non fictam juſtitiam tenuiſſent utique nobiſcum: ſed; *ſi fuiſſent,* inquit, *ex nobis, permanſiſſent utique nobiſcum.* In bono [i] illos volebat proculdubio permanere: erant itaque in bono: ſed quia in eo non permanſerunt, id eſt, non uſque in finem perſeveraverunt; non erant, inquit, ex nobis, & quando erant nobiſcum: hoc eſt, non erant ex numero filiorum, & quando erant in fide filiorum: quoniam, qui verè filii ſunt, præſciti & prædeſtinati ſunt conformes imaginis Filii ejus, & ſecundùm propoſitum vocati ſunt, ut electi eſſent. Non enim perit filius promiſſionis, ſed filius perditionis. Fuerunt ergo iſti ex multitudine vocatorum: ex electorum autem paucitate non fuerunt. Non igitur filiis ſuis prædeſtinatis Deus perſeverantiam non dedit. Haberent enim eam, ſi in eo filiorum numero eſſent: & quid haberent, quod non accepiſſent, ſecundùm Apoſtolicam [k] veramque ſententiam? Ac per hoc tales filii, Filio Chriſto dati eſſent, quemadmodum ad Patrem dicit ipſe [l]: *ut omne, quod dediſti mihi, non pereat, ſed habeat vitam æternam.* Hi ergo Chriſto intelliguntur dari, qui ordinati ſunt in vitam æternam. Ipſi ſunt illi prædeſtinati, & ſecundùm propoſitum vocati, quorum nullus perit: ac per hoc nullus eorum [m] ex bono in malum mutatus finit hanc vitam: quoniam ſic eſt ordinatus, & ideò Chriſto datus, ut non pereat, ſed habeat vitam æternam. Et rurſus, quos dicimus inimicos ejus, vel parvulos filios inimicorum ejus, quoſcumque eorum ſic regeneraturus eſt, ut in ea fide, quæ per dilectionem operatur, hanc vitam finiant; jam & antequam hoc fiat, in illa prædeſtinatione ſunt filii ejus, & dati ſunt Chriſto filio ejus, ut non pereant, ſed habeant vitam æternam. §. 2. Denique ipſe Salvator [n]: *Si manſeritis,* inquit, *in verbo meo, verè Diſcipuli mei eſtis.* Numquid in his computandus eſt Judas, qui non manſit in verbo ejus? Numquid in his computandi ſunt illi, de quibus Evangelium ſic loquitur? ubi Dominus cùm commendaſſet manducandam carnem ſuam, & bibendum ſanguinem ſuum, ait Evangeliſta [o]: *Hæc dixit in Synagoga in Capharnaum. Multi ergo audientes ex Diſcipulis ejus, dixerunt: Durus eſt hic ſermo, quis poteſt eum audire? Sciens autem Jeſus apud ſemetipſum, quia murmurabant de hoc Diſcipuli ejus, dixit eis: Hoc vos ſcandalizat? Si ergo videritis filium hominis aſcendentem, ubi erat prius? ſpiritus eſt, qui vivificat: caro autem non prodeſt quidquam. Verba, quæ ego locutus ſum vobis, ſpiritus, & vita ſunt. Sed ſunt quidam ex vobis, qui non credunt. Sciebat enim ab initio Jeſus, qui eſſent credentes, & quis traditurus eſſet eum, & dicebat: Propterea dixi vobis, quia nemo venit ad me, niſi fuerit ei datum à Patre meo. Ex hoc multi Diſcipulorum ejus abierunt retrò, &*

[z] De iis enim differimus, qui perſeverantiam boni non habent, ſed ex bono, &c. *orig.*
[a] *Sap.* 4.
[b] *Rom.* 11.
[c] *Sap.* 4.
[d] *Job.* 7.
[e] Ibid. *c.* 9. Inf. *ead. hanc ſocietatem.*
[f] *Joan.* 11.
[g] 1. *Joan.* 2.
[h] *al.* in.
[i] Supra de Pœnit. diſt. 2. Apoſtolus verſ. *in bono.*
[k] 1. *Cor.* 4.
[l] *Joan.* 6.
[m] Sup. diſt. 2. de Pœnit. c. *nullus eorum.*
[n] *Joan.* 8.
[o] *Joan.* 6.

jam non cum illo ambulabant. Numquid non & iſti Diſcipuli appellati ſunt, loquente Evangelio? & tamen non erant verè Diſcipuli, quia non manſerunt in verbo ejus, ſecundùm id, quod ait [p]: *Si manſeritis in verbo meo, verè Diſcipuli mei eſtis.* Quia ergo non habuerunt perſeverantiam; ſicut non verè Diſcipuli Chriſti, ita nec verè filii Dei fuerunt, etiam quando eſſe videbantur, & ita vocabantur. Appellamus ergo nos & Electos Chriſti, Diſcipulos, & Dei filios: quia ſic appellandi ſunt, quos regeneratos piè vivere cernimus. Sed tunc verè ſunt, quod appellantur, ſi manſerint in eo, propter quod ſic appellantur. Si autem perſeverantiam non habent, id eſt, in eo, quod cœperunt eſſe, non manent; non verè appellantur, quod appellantur, & non ſunt. Apud eum enim hoc non ſunt, cui notum eſt, quod futuri ſunt, id eſt, ex bonis mali.

[p] *Joan.* 8.

GRATIAN. 4. *Pars.* „ FINIS hujus autoritatis eorum ſententiæ concordat, qui peccata dicunt remitti ſecundùm juſtitiam, & non ſecundùm præſcientiam. Alii verò, quamvis fateantur peccata redire; tamen ſeu per Baptiſma, ſeu per Pœnitentiam aſſerunt omnino peccata remitti, & plena fide accedentem ad lavacrum renaſci non aquâ tantùm, ſed etiam Spiritu Sancto: & ſi poſteà peccaturus ſit, demùm pœnitentem, etſi aliquando recaſurus ſit, tamen tempore ſuæ pœnitentiæ ita perfectè expiatum affirmant, ut ſi tunc moreretur, ſalutem inveniret æternam. Quorum ſententiæ, ejuſdem autoritatis principium conſentit. Cùm enim quæſtionem proponat, quare præſcitos ad mortem, cùm fideliter ac piè viverent, non tunc de vitæ hujus periculis Deus rapuit, ne malitia mutaret intellectum eorum, aut ne fictio deciperet animas eorum, cùm de immatura morte prædeſtinati Scriptura dicat [q]: *Raptus eſt, ne malitia mutaret intellectum ejus, aut ne fictio deciperet animam ejus:* evidenter oſtendit illos tales fuiſſe, qui, ſi fatali neceſſitate hujus vitæ ſubducti eſſent periculis, profectò vitam conſecuti eſſent æternam. Ut ergo finis principio conveniat, & ne ſibi ipſi contraire videatur, definiendum eſt, quid ſit ſcribi in libro vitæ, & de eo deleri ſecundùm juſtitiam, quid ſecundùm præſcientiam. Secundùm præſcientiam ſcribi, eſt ad vitam præordinari; quod ab æterno factum eſt. Unde

[q] *Sap.* 4.

IX. APOSTOLUS in Epiſtola ad Epheſios, *c.* 1. [an. Chr. 59. *Româ in Aſiam.*]

BEnedictus Deus, & pater Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui benedixit nos in omni benedictione ſpirituali, in Cæleſtibus in Chriſto Jeſu: ſicut elegit nos in ipſo ante conſtitutionem Mundi, ut eſſemus ſancti & immaculati in conſpectu ejus in charitate: qui prædeſtinavit nos in adoptionem filiorum per Jeſum Chriſtum, in ipſum.

GRATIAN. „ SIMILITER ſecundùm præſcientiam deleri, eſt ad mortem, non ad vitam præſciri: quod & ipſum ab æterno factum eſt. Unde Dominus in Evangelio: *Qui credit in me, habet vitam æternam: qui autem non credit; jam judicatus eſt.* Hinc etiam ait

X. AUGUSTINUS. [c. an. 412. *in Africa.*]

NOvit [r] *Dominus, qui ſunt ejus.* Ex his nemo ſeducitur: Nondum apparuit judicium, ſed jam factum eſt.

¶ CORR. ROM.] Sententia eſt apud B. Auguſtinum, *tract.* 12. in Joannem, & in 20. de civitate Dei, *c.* 7. unde citat Beda *in* 2. *Tim.* 2. Verba autem ferè eadem ſunt in Gloſſa ordinaria ad eum ipſum Pauli locum.

[r] 2. *Tim.* 2.

GRATIAN. „ PORRÒ ſecundùm juſtitiam ſcribi, eſt, Deo autore ea operari, quorum merito ſit dignus æterna ſalute. Hunc duplicem modum ſcribendi, in Evangelio Dominus aſſignavit, dicens Diſcipulis [ſ]: *In domo patris mei manſiones multæ ſunt: ſi quò minùs, dixiſſem vobis, quia vado parare vobis locum: & ſi abiero, & paravero vobis locum, iterùm venio, & accipiam vos ad meipſum, ut ubi ego ſum, & vos ſitis.* Dicens, *in domo patris mei manſiones multæ ſunt: ſi quò minùs, dixiſſem vobis, quia vado parare vobis locum*, oſtendit eos, quibus loquebatur, ſcriptos in libro vitæ, prædeſtinatione. Subjiciens, *ſi abiero, & paravero vobis locum, &c.* oſtendit eos adhuc eſſe ſcribendos operatione. Hinc etiam ait

[ſ] *Joan.* 14.

XI. AUGUSTINUS in ejuſdem loci explanatione [t]. [c. an. 412. *ibid.*]

IN domo patris mei manſiones multæ ſunt. Domus Dei, templum Dei, regnum Dei, regnum Cælorum, ſunt homines juſti: in quibus ſunt multæ differentiæ inter ſe; & hæ ſunt manſiones ipſius domûs. Hæ autem jam paratæ ſunt in prædeſtinatione, ſicut ait Apoſtolus: *qui elegit nos ante Mundi conſtitutionem*, prædeſtinando, parando autem in [u] operatione. Unde, *quos prædeſtinavit, hos & vocavit*, & juſtificavit, & magnificavit. Et ſecundùm hoc dicitur [x]: *Fecit Deus, quæ futura ſunt*, id eſt, quæ facturus eſt. *& infrà.* §. 1. [Si quò minùs] confirmat eſſe [y]: quia ſi non eſſent, dixiſſet; ibo, & parabo, id eſt, prædeſtinabo. Sed quia jam ibi ſunt, non eſt opus aliqua parare. Quia verò nondum ſunt in operatione, addit: *Et ſi abiero, & paravero.* Abiens, ſed non relinquens, parat: quia ſubtrahit ſe, & latet: ut ſit fides, quæ non eſt de re viſa; & inde eſt meritum fidei.

[t] *Tract.* 68. *in Joan. c.* 14. & ibi Gloſſa ord.
[u] *al.* parandæ ſunt in.
[x] *Eſa.* 41. & 44.
[y] Gloſſa *ibid.*

§. 2. Ex hac vivit [z] juſtus, & mundatur ei cor, dum peregrinatur, & in ea deſideratur, quod nondum habetur. Et hæc eſt præparatio manſionis: quia ſic parat nos ſibi, & ſe nobis, ut maneat in nobis, & nos in eo, quantùm quiſque erit particeps ejus plùs, vel minùs pro diverſitate meritorum. Et hæc multitudo manſionum eſt α.

¶ CORR. ROM.] Sententia quidem hujus Capitis eſt *in tract.* 68. in Joannem: ſed ipſa verba ſunt in Gloſſa ordinaria *ad c.* 14. Joannis, & ex ea ſunt nonnulla emendata.

α *Manſionum eſt.*] Sequebatur, *Item*, quaſi hic citaretur alter locus B. Auguſtini, aut Gloſſa. Abeſt autem à plerìſque manuſcriptis. Nam quæ ſequuntur, videntur eſſe Gratiani.

[z] *Rom.* 2.

GRATIAN. “ SECUNDÙM juſtitiam deletur, qui gratiâ ſubtractâ, ea operari permittitur, quibus æternam damnationem meretur. Hinc Propheta loquens ex perſona Chriſti ait [a]: *deleantur de libro viventium;* hoc eſt ſubtrahatur eis gratia, quâ ſubtractâ, ii in profundum vitiorum, deinde in æternam damnationem præcipitentur: *& cum juſtis non ſcribantur*, id eſt, non apponatur eis gratia, quâ fiant digni æterna ſalute. Sic itaque peccata ſecundùm præſcientiam remittuntur, cùm ab æterno gratia præparatur, quâ vocatus juſtificetur: juſtificatus tamdem æternaliter glorificetur. Secundùm juſtitiam verò peccata remittuntur, cùm vel Baptiſma plena fide accipitur, vel Pœnitentia toto corde celebratur: quæ remiſſio & ipſa ſecundùm præſcientiam non inconvenienter fieri dicitur. §. 1. Ut enim ex præmiſſa autoritate Apoſtoli [b] datur intelligi, duæ ſunt præordinationes: una, quâ quiſque præordinatur hîc ad juſtitiam, & remiſſionem peccatorum percipiendam; altera, quâ aliquis prædeſtinatur ad vitam æternam in futuro obtinendam. Harum effectus ſunt præſens juſtificatio, & futura glorificatio: quæ omnia in præmiſſa autoritate convenienter diſtinguuntur. Prima enim prædeſtinatio, quâ præordinantur ad præſentem juſtitiam, deſignatur, cùm dicitur; *ſicut elegit nos in ipſo ante Mundi conſtitutionem, &c.* cujus effectus infrà ſupponitur, *in qua gratificavit nos in dilecto filio ſuo, &c.* Secunda præordinatio ibi oſtenditur: *qui prædeſtinavit nos in adoptionem filiorum, &c.* Ejus effectus præmittitur, dum dicitur; *qui benedixit nos in omni benedictione, &c.* §. 2. Hæ duæ præordinationes, & earum effectus ita ſe habent, ut prima, & ejus effectus naturâ præcedant, & lege conſequendi inferantur. Si enim aliquis præordinatus eſt ad vitam, conſequenter infertur, ergo prædeſtinatus eſt ad juſtitiam; & ſi conſequitur vitam æternam, ergo conſecutus eſt juſtitiam: ſed non convertitur. Unde multi participes ſunt primæ præordinationis, & ejus effectûs: ad quos ſecunda, vel ejus effectus minimè pertinere probantur. §. 3. Juxta hanc diſtinctionem intelligenda eſt autoritas illa Joannis [c]: *Exierunt ex nobis: ſed non erant ex nobis. Nam ſi fuiſſent ex nobis, manſiſſent utique nobiſcum. Ex nobis*, inquit, *exierunt;* id eſt, à noſtra ſocietate receſſerunt, quâ primæ præordinationis, & ejus effectûs nobiſcum participes erant: *ſed non erant ex nobis;* id eſt, ſecundæ præordinationis, & ejus effectûs ſocietatem nobiſcum non inierant. Quod ex eo videri poteſt: quia ſi fuiſſent ex nobis, id eſt, ſi illius præordinationis nobiſcum participes eſſent; manſiſſent utique nobiſcum, id eſt, à ſocietate effectûs ejus præordinationis, quam nobiſcum contraxerant, non receſſiſſent. Si enim ad ſecundam præordinationem utrumque referretur, non convenienter illud inferretur, *manſiſſent:* immò cœpiſſent utique nobiſcum eſſe. Si verò ad primam, falſa eſſet propoſitio; *ſi fuiſſent ex nobis, &c.* Multi enim præſentis juſtitiæ, & ſanctitatis participes fiunt, qui tamen in ea non perſeverant. Unde Dominus ait in Evangelio [d]: *Non qui cœperit, ſed qui perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit.*

[a] *Pſal.* 68.
[b] *Epheſ.* 1.
[c] 1. *Joan.* 2.
[d] *Matth.* 10.

XII.

GRATIAN. “ HAnc ſocietatem ſi quis ſolo nomine, & profeſſione, non autem rei veritate à damnandis dicat contrahi; ejuſdem autoritatis teſtimonio convincitur. De his enim, qui primæ, non ſecundæ præordinationis ſunt participes, ait [e], [Nec nos [f] moveat, quòd filiis ſuis quibuſdam Deus non dat iſtam perſeverantiam. Abſit enim ut ita eſſet, ſi de illis Prædeſtinatis eſſent,] & cetera, quæ in eadem autoritate ſuprà continentur. Oves namque, de quibus in Evangelio Dominus ait [g]: *Et alias oves habeo, quæ non ſunt ex hoc ovili:* & filii, de quibus Joannes ait [h]; *ut filios Dei, qui erant diſperſi, congregaret in unum:* ita præſcientiâ erant oves, & filii, ut qualitate præſentium, non ſpecie α tantùm, ſed etiam ante Dei oculos eſſent filii iræ, & perditionis æternæ. Unde Apoſtolus non ait [i], videbamur eſſe, ſed, *eramus*, inquit, *& nos naturâ filii iræ.* Nec ait [k], reputabamini ab hominibus, ſed, *fuiſtis aliquando tenebræ, nunc autem lux in Domino.* De ſe quoque ſcribens ad Timotheum non ait [l], videbar, ſed, *fui perſecutor, & blaſphemus, & contumelioſus: nunc autem ſum miſericordiam conſecutus.* Omnes quoque, qui in Chriſto renaſcuntur, & qui ejus ſanguine à Diabolo redimuntur; priùs ex Adam peccatores naſcuntur, & Diabolicæ ſervituti obnoxii. Sicut ergo iſti, quamvis ſint futuri filii Dei; tamen priùs ſunt filii Diaboli: ſic hi, de quibus ſermo habetur, quamvis recedendo à juſtitia ſint futuri filii perditionis æternæ; cùm tamen piè, & fideliter vivunt; verè ſunt filii Dei, & juſti, & æterna beatitudine digni. Unde autoritas non ait [m], cùm viderentur piè,

[e] *al.* Auguſtinus ait.
[f] Sup. *eàd. c. ſi ex bono.*
[g] *Joan.* 10.
[h] *Joan.* 11.
[i] *Epheſ.* 2.
[k] *Epheſ.* 5.
[l] 1. *Tim.* 1.
[m] Sup. *eàd. ſi ex bono.*